

AUTORS

Francisco Caamaño: catedràtic de dret constitucional de la Universitat de València. És autor de múltiples publicacions, monografies i articles acadèmics, i ha participat també en nombroses revistes i obres col·lectives. Tots aquests treballs tenen com a comú denominador les tres grans àrees del dret constitucional sobre les quals ha canalitzat la seva recerca: parlament i representació democràtica, justícia constitucional i ordenació territorial de l'Estat. Així ho acrediten les seves monografies *El mandato parlamentario* (Congreso de los Diputados, 1991), *El derecho de sufragio pasivo* (Aranzadi, 2000); *El control de constitucionalidad de disposiciones reglamentarias* (CEPC, 1994); *La garantía constitucional de la inocencia* (Tirant lo Blanch, 2003) o, més recentment, *Democracia federal. Apuntes sobre España* (Ediciones Turpial, 2014). És també autor, entre altres llibres de *O sistema político galego* (Edicions Xerais de Galicia, 1994, con Vilas, Máiz i Rivera); *Jurisdicción y procesos constitucionales* (McGraw-Hill, 2000, amb Gómez Montoro, Medina i Requejo) i *Una propuesta de federalización* (Fundación Coloquio Jurídico Europeo, DA, 2014).

Manuel Cienfuegos Mateo: catedràtic acreditat de dret internacional públic i dret de la Unió Europea de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. Director adjunt de l'Observatori sobre les Relacions amb Amèrica Llatina (ORLA) de Barcelona. Docent, investigador i consultor en universitats i organismes internacionals d'Espanya, Europa i Amèrica Llatina. Membre del comitè editorial o de redacció de revistes com *Aportes para la Integración Latinoamericana*, *Revista General de Derecho Europeo* i *Revista d'Estudis Autonòmics i Federals*. Autor de nombrosos treballs científics, en particular sobre les relacions de la Unió Europea amb el MERCOSUR i la Comunitat Andina, els recursos davant el Tribunal de Justícia de la Unió Europea i la participació de les comunitats autònomes en els assumptes europeus. Més informació a <http://www.upf.edu/dipri/es/professorat/cienfuegos.html>.

Teresa Freixes: catedràtica de dret constitucional i catedràtica Jean Monnet *ad personam* de la Universitat Autònoma de Barcelona. Presidenta de la Fundació Universitària Martí l'Humà. Directora del Centre d'Estudis de Drets Humans de la UAB. Senior Expert de la FRA (European Union Agency for Fundamental Rights) i de l'EIGE (European Institute for Gender Equality). Membre de la Reial Acadèmia de Doctors. Medalla Narcís Monturiol. És experta de la Comissió Europea, el Parlament Europeu i el Consell d'Europa, ha format part del Programa d'Assistència Jurídica als Països de l'Est i ha col·laborat amb la UE i l'ONU en el programa Governança i desenvolupament equitatiu a Xina. Ha participat en la preparació del Tractat d'Amsterdam, la Carta dels drets fonamentals de la UE, la Constitució Europea i el Tractat de Lisboa.

Ángel Garcés Sanagustín: professor titular de dret administratiu de la Universitat de Sasagossa. Va focalitzar inicialment la seva activitat investigadora en l'àmbit de l'acció social, intentant dotar de plena jurisdicció el sistema de serveis socials. Com a fruit d'aquest interès ha publicat quatre monografies al respecte i ha redactat nombrosos articles i capítols de llibres col·lectius. Una altra de les seves línies d'investigació incideix en el dret d'aigües, que s'aborda des de la perspectiva dels drets dels territoris que cedeixen recursos hídrics i afectats per les grans obres hidràuliques. En el seu afany per entendre i defensar els drets de les minories, en aquest article analitza els drets lingüístics dels parlants de les llengües minoritàries existents a l'Aragó.

Araceli Mangas Martín: catedràtica de dret internacional públic de la Universitat Complutense de Madrid, anteriorment a la Universitat de Salamanca (1986-2011). Membre de número de la Real Academia de Ciencias Morales y Políticas de España. Càtedra Jean Monnet de dret de la UE (des de 1991); membre del Comitè de 7 Personalitats per assessorar en la reforma del Tractat de Maastricht. Doctora *honoris causa* per la Universitat Nacional de Córdoba, Argentina. Autora de diversos llibres i més de cent cinquanta articles en revistes especialitzades i llibres col·lectius de dret internacional i de dret de la UE.

Lluís Medir Tejado: llicenciat en dret (2004) i Ciència Política (2006) a la Universitat de Barcelona. Màster a l'Institut d'Études Politiques de Toulouse (2008). Professor de 2006 a 2008, a la Facultat de Dret i Ciència Política de la Universitat de Tolosa 1 Capitole. Un cop finalitzat el màster, va cursar els estudis de doctorat entre França i Catalunya. El 2008 va treballar un any com a tècnic de recerca al Spanish Policy Agendas Project, amb l'obtenció el setembre de 2009 d'una beca predoctoral. El febrer de 2013 es va doctorar en cotutela UB - IEP Toulouse. Actualment és investigador postdoctoral a l'Àrea de Ciència Política de la Facultat de Dret de la UB. Ha realitzat estades a la Universitat de Fordham (EUA) i a la Universitat de Xile.

Pablo Nuevo López: doctor en dret per la Universitat CEU San Pablo, professor agregat de dret constitucional de la Universitat Abat Oliva CEU. La seva activitat investigadora se centra en l'estudi dels drets fonamentals en el marc de les societats modernes pluralistes. Ha realitzat estades d'investigació a Itàlia, Alemanya i Estats Units. Entre les seves publicacions destaquen *La Constitución educativa del pluralismo* (UNED, 2009); «¿Primer paso hacia un estatuto jurídico comunitario del embrión humano?» (RDCE, núm. 42, 2012); «Derechos fundamentales e ideario educativo constitucional» (RDP, núm. 89, 2014).

Marco Olivetti: doctor en dret constitucional i dret públic general de la Universitat “La Sapienza” de Roma (1995) i catedràtic de dret constitucional a la Universitat LUMSA de Roma (des de 2014). Ha estat investigador de dret constitucional a la Universitat de Teramo (1998-99), professor titular a la Universitat de Mòdena (1999-2001) i catedràtic a la Universitat de Foggia (2001-2014). Ha estat professor visitant en diverses universitats de França, Espanya, Regne Unit i Canadà. Ha estat ponent en més de cinquanta congressos internacionals sobre temes de dret constitucional. És autor de quatre llibres: *La questione di fiducia nel sistema parlamentare italiano* (Giuffrè, 1996); *Nuovi statuti e forma di governo delle Regioni* (Il Mulino-Arel, 2002); *Messico* (Il Mulino, 2013) – Col·lecció *Si governano così; I diritti fondamentali. Lezioni* (Grenzi, 2015). Ha dirigit el *Comentario a la Constitución Italiana* (editora UTET, 2006, 3 volums). És autor de més de dos-cents assajos de dret constitucional italià i comparat. Les seves àrees de recerca són, en particular, el regionalisme i el federalisme, el sistema parlamentari, els drets fonamentals i l'uropeïtzació dels drets constitucionals nacionals. Ha actuat com a assessor constitucional del Ministeri d'Assumptes Constitucionals del govern italià (1999-2001), del grup parlamentari del Partit Demòcrata a la Cambra de diputats italiana (2006-2013) i del Departament d'assumptes regionals del govern italià (des de 2014, fins avui). El 2013 va ser membre de la Comissió d'experts sobre reformes constitucionals nomenada pel govern italià i des de desembre de 2014 és membre de la Comissió d'experts sobre la modificació de les fronteres territorials de les regions italianes. Col·labora amb freqüència al diari nacional italià *Avvenire* (i anteriorment ha col·laborat amb els diaris *L'Unità*, *Il Popolo* i *Europa*).

Hanna Suchocka: catedràtica de dret constitucional de la Universitat A. Mickiewicz de Poznań, des de 2013. És autora de nombroses publicacions sobre la reforma constitucional i ha estat ponent a nombroses conferències sobre drets humans, sobre transformació democràtica, integració europea i la Santa Seu, tant a diverses universitats com al nivell polític. Va participar activament a la vida política del seu país: va ser elegida com a membre del Parlament polonès per Solidaritat el 1989, i el 1992 va ser elegida primera ministra de Polònia. Des del 1997 al 2000, ha estat ministra de Justícia i Fiscal General. Des del 2001 al 2013 va ser ambaixadora de la República de Polònia a la Santa Seu. Ha estat també molt activa al Consell d'Europa. En l'actualitat, és membre de la Comissió Europea per a la Democràcia pel Dret (Comissió de Venècia) del Consell d'Europa. És doctora *honoris causa* per la Universitat d'Oklahoma (1995), la Universitat Joan Pau II (2005), la Universitat Card. S. Wyszyński, la Universitat de Varsòvia (2011) i l'Institut Joan Pau II de la Universitat de Lateran (2012). Ha rebut la màxima distinció a Polònia l'“Àguila Blanca”.

Clara Velasco: llicenciada en dret per la Universitat Pompeu Fabra i en ciències polítiques i de l'administració per la Universitat Oberta de Catalunya. Doctora en dret per la UPF. La seva tesi va merèixer el premi Jordi Solé Tura l'any 2010. Ha obtingut l'acreditació de recerca (professor agregat) atorgada per l'AQU i ha realitzat estades de recerca a Itàlia, Estats Units, França i Canadà. Les seves línies de recerca són l'organització territorial de l'Estat, l'evolució del procediment administratiu, la transparència i l'ús de les TIC en el sector públic.